

Kevesebb évig élünk egészségesen, mint az uniós átlag	2
Online, ujszo.com, 14. 9. 2026, 8:32	
Európska noc vedy 2026 v Aureliu: Nebojme sa veľkej vedy	2
Online, eraportal.sk, 14. 9. 2026, 10:30	
Európska noc vedy 2026 v Aureliu: Nebojme sa veľkej vedy	3
Online, eraportal.sk, 14. 9. 2026, 10:30	
Potrebujeme novú lekársku fakultu? A zvýši to vôbec dostupnosť starostlivosti?	4
Online, dennikn.sk, 14. 9. 2026, 10:52	
UPJŠ hostila kongres geografov: Na pôdu univerzity prišli aj vedci z Nového Zélandu	7
Online, kosiceonline.sk, 14. 9. 2026, 11:36	
Kam za kultúrou v Košiciach – program od 15. do 20. septembra	8
Online, eastmag.sk, 14. 9. 2026, 13:22	
Noc vedy s CVTI SR: Roboty, virtuálny svet, interaktívne exponáty aj Zvedavé debaty špeciál	10
Online, quark.sk, 14. 9. 2026, 13:46	
Keď sa spoja dve akčné riaditeľky, výsledok na seba nenechá dlho čakať! Zážitkové centrum vedy Aurelium naberá nový kurz	12
Online, vedanadosah.cvtisr.sk, 14. 9. 2026, 14:50	
Keď sa spoja dve akčné riaditeľky, výsledok na seba nenechá dlho čakať! Zážitkové centrum vedy Aurelium naberá nový kurz	16
Online, vedanadosah.cvtisr.sk, 14. 9. 2026, 14:50	
Košice očami mladých objaviteľov z AMAVETu 844 - Legomaster	20
Online, rimavskasobota.sk, 14. 9. 2026, 15:24	
Ak neovládaš jazyk, si ako bez jazyka!	21
Online, srobarka.sk, 14. 9. 2026, 20:36	

Kevešebb évig élünk egészségesen, mint az uniós átlag

📅 14. 9. 2026, 8:32, Zdroj: admin.ujso.com , Vydavateľ: DUEL - PRESS, s.r.o., Autor: Péter Kulcsár, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 9 024 GRP: 0,20 OTS: 0,00 AVE: 658 EUR

Kevešebb évig élünk egészségesen, mint az uniós átlag

A szlovákiai férfiak átlagosan mindössze 56,8 évet élnek egészségben, ami csaknem hat évvel kevešebb az uniós átlagnál. Az ország ezzel a harmadik legalacsonyabb értéket produkálja, miközben a lakosság Lengyelország után a második leggyorsabb ütemben öregszi az EU-ban.

A riasztó adatok és a lehetséges megoldások voltak a fő témái a V4-országok közegészségügyi szakembereinek hatodik konferenciáján, valamint a Szlovák Közegészségügyi Társaság hetedik konferenciáján. A szeptember 9. és 11. között a Tátravárosban (Vysoké Tatry) megrendezett eseményen európai, kanadai és ausztráliai szakértők is részt vettek.

Többet kellene fektetni az egészségügybe

A szakemberek szerint a problémára nem csupán a korszerű orvosi eszközökbe és gyógyszerekbe történő beruházás jelenthet megoldást: kulcsszerepet kell kapnia a megelőzésnek, valamint az úgynevezett viselkedési és társadalmi innovációknak is.

Iveta Rajničová Nagyová, a Kassai **UPJŠ** Orvostudományi Karának Szociális és Viselkedési Orvostani Intézetének vezetője úgy véli, olyan rendszert kell kialakítani, amely „nem várja meg a betegség létrejöttét, hanem segít az embereknek egészségesnek maradni”.

A konferencián ezért az egészségügyi ismeretek bővítésével, az orvosok és a betegek közötti kommunikációval, valamint a digitális egészségügy használatával is foglalkoztak, különösen az idősebb generáció esetében. A rendezvény első napján a krónikus betegségek megelőzéséről tartottak workshopot – ezek a betegségek rövidítik meg a legjelentősebben az egészségben eltöltött éveket.

Autor: Péter Kulcsár

Európska noc vedy 2026 v Aureliu: Nebojme sa veľkej vedy

📅 14. 9. 2026, 10:30, Zdroj: eraportal.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 207 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 67 EUR

Európska noc vedy 2026 v Aureliu: Nebojme sa veľkej vedy

Začiatok: 25. 09. 2026 09:00

Koniec: 25. 09. 2026 21:00

Typ podujatia: Diskusia

Organizátor: Zážitkové centrum vedy Aurelium

Miesto konania: ZCV Aurelium, Bojnická 3 (areál Matador), Bratislava

Štát: Slovensko

Odkaz: <https://vedanadosah.cvtisr.sk/podujatie/nebojme-sa-velkej-vedy/>

Pozvánka na podujatie. Zdroj: <https://vedanadosah.cvtisr.sk>

V rámci sprievodného programu 20. ročníka najväčšieho festivalu vedy na Slovensku vás v Aureliu čaká celodenný program plný hviezdnych hostí a jedinečnej atmosféry.

Tohtoročný jubilejný ročník Európskej noci vedy sa nesie v duchu motta „Sila vedy: ako môžeme formovať našu budúcnosť“. Aurelium si pri tejto príležitosti pripravilo program, ktorý spája zábavné vzdelávanie pre najmenších s fascinujúcimi témami svetového výskumu pre dospelých.

Zabudnite na tabule s nápisom „Nedotýkať sa!“. V Aureliu je dotyk s vedou nutnosťou. Na ploche dvetisíc štvorcových metrov si na vlastnej koži vyskúšate množstvo interaktívnych exponátov.

Kedy a kde sa podujatie uskutoční

Európska noc vedy 2026 sa v Aureliu uskutoční 25. septembra 2026 od 09:00 do 21:00 na Bojníckej 3 (Areál Matador) v Bratislave.

Vstup je pre všetkých zadarmo a brány centra zostanú otvorené až do 21:00.

Program

- 10:00 — TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka (6+)
- 11:00 — Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo
- 13:00 — Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo
- 13:50 — TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka (10+)
- 14:10 — Workshop Tangramu (6+)
- 15:00 — Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo
- 16:00 — Workshop mBot 2: robotika a programovanie (8+)
- 18:00 — Nebojme sa veľkej vedy: diskusia s odborníkmi (12+)
- 20:30 — Záverečná laserová šou

Nebojme sa veľkej vedy!

Večerný program poteší každého, kto chce nazrieť za oponu špičkového svetového výskumu. Cez diskusiu vás prevedie odborník RNDr. Dušan Chorvát, PhD., ktorý spolu s hosťami priblíži, ako ako funguje tzv. „veľká veda“ v medzinárodných výskumných organizáciách. V hľadáčiku bude účasť slovenských vedcov a technikov v excelentných výskumných tímoch, ale aj bežný život vo výskumných infraštruktúrach. Využite príležitosť a prídte sa porozprávať s špičkovými odborníkmi z „veľkej vedy“!

Janka Pivoňková, ILO XFEL, DE – European XFEL

Mgr. Peter Gömöry, PhD., Astronomický ústav SAV, v.v.i., SR – The European Solar Telescope

RNDr. Imrich Barák, DrSc., Ústav molekulárnej biológie SAV, v.v.i., SR – European XFEL

RNDr. Jozef Uličný, PhD., **UPJŠ** v Košiciach, SR – European XFEL

Mgr. Andrej Herzáň, PhD., Fyzikálny ústav SAV, SR – CERN

Mgr. Tibor Teplický, PhD., ELI-Beamlines, ČR – Extreme Light Infrastructure (ELI)

Mgr. Rastislav Korfanta, FPharm UK, SR – Institut Laue–Langevin (ILL)

Viac informácií:

Európska noc vedy 2026 v Aureliu: Nebojme sa veľkej vedy

 14. 9. 2026, 10:30, Zdroj: raportal.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzitné spolky, organizácie a médiá, Kľúčové slová: XFEL

Dosah: 207 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 67 EUR

Európska noc vedy 2026 v Aureliu: Nebojme sa veľkej vedy

Začiatok: 25. 09. 2026 09:00

Koniec: 25. 09. 2026 21:00

Typ podujatia: Diskusia

Organizátor: Zážitkové centrum vedy Aurelium

Miesto konania: ZCV Aurelium, Bojnická 3 (areál Matador), Bratislava

Štát: Slovensko

Odkaz: <https://vedanadosah.cvtisr.sk/podujatie/nebojme-sa-velkej-vedy/>

Pozvánka na podujatie. Zdroj: <https://vedanadosah.cvtisr.sk>

V rámci sprievodného programu 20. ročníka najväčšieho festivalu vedy na Slovensku vás v Aureliu čaká celodenný program plný hviezdnych hostí a jedinečnej atmosféry.

Tohtoročný jubilejný ročník Európskej noci vedy sa nesie v duchu motta „Sila vedy: ako môžeme formovať našu budúcnosť“. Aurelium si pri tejto príležitosti pripravilo program, ktorý spája zábavné vzdelávanie pre najmenších s fascinujúcimi témami svetového výskumu pre dospelých.

Zabudnite na tabule s nápisom „Nedotýkať sa!“. V Aureliu je dotyk s vedou nutnosťou. Na ploche dvetisíc štvorcových metrov si na vlastnej koži vyskúšate množstvo interaktívnych exponátov.

Kedy a kde sa podujatie uskutoční

Európska noc vedy 2026 sa v Aureliu uskutoční 25. septembra 2026 od 09:00 do 21:00 na Bojnickej 3 (Areál Matador) v Bratislave.

Vstup je pre všetkých zadarmo a brány centra zostanú otvorené až do 21:00.

Program

10:00 — TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka (6+)

11:00 — Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo

13:00 — Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo

13:50 — TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka (10+)

14:10 — Workshop Tangramu (6+)

15:00 — Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo

16:00 — Workshop mBot 2: robotika a programovanie (8+)

18:00 — Nebojme sa veľkej vedy: diskusia s odborníkmi (12+)

20:30 — Záverečná laserová šou

Nebojme sa veľkej vedy!

Večerný program poteší každého, kto chce nazrieť za oponu špičkového svetového výskumu. Cez diskusiu vás prevedie odborník RNDr. Dušan Chorvát, PhD., ktorý spolu s hosťami priblíži, ako ako funguje tzv. „veľká veda“ v medzinárodných výskumných organizáciách. V hľadáčku bude účasť slovenských vedcov a technikov v excelentných výskumných tímoch, ale aj bežný život vo výskumných infraštruktúrach. Využite príležitosť a prídte sa porozprávať s špičkovými odborníkmi z „veľkej vedy“!

Janka Pivoňková, ILO **XFEL**, DE – European **XFEL**

Mgr. Peter Gömöry, PhD., Astronomický ústav SAV, v.v.i., SR – The European Solar Telescope

RNDr. Imrich Barák, DrSc., Ústav molekulárnej biológie SAV, v.v.i., SR – European **XFEL**

RNDr. Jozef Uličný, PhD., UPJŠ v Košiciach, SR – European **XFEL**

Mgr. Andrej Herzáň, PhD., Fyzikálny ústav SAV, SR – CERN

Mgr. Tibor Teplický, PhD., ELI-Beamlines, ČR – Extreme Light Infrastructure (ELI)

Mgr. Rastislav Korfanta, FPharm UK, SR – Institut Laue–Langevin (ILL)

Viac informácií:

Potrebuje novú lekársku fakultu? A zvýši to vôbec dostupnosť starostlivosti?

📅 14. 9. 2026, 10:52, Zdroj: dennikn.sk , Vydavateľ: N Press, s.r.o., Autor: Veronika Folentová, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 160 855 GRP: 3,57 OTS: 0,04 AVE: 1349 EUR

Potrebuje novú lekársku fakultu? A zvýši to vôbec dostupnosť starostlivosti?

Pozreli sme sa na argumenty za aj proti v súvislosti s novou lekárskou fakultou v Banskej Bystrici, ktorú prisľúbil premiér Robert Fico.

Premiér Robert Fico koncom augusta oznámil, že v Banskej Bystrici vznikne nová lekárska fakulta. Spustilo to diskusiu, či Slovensko ďalšiu takúto fakultu naozaj potrebuje.

Ozvali sa verejné vysoké školy, ktoré to nevítajú, aj medici, ktorí to zatiaľ jasne nepodporujú. Analytici sú pri novej fakulte takisto skôr skeptickí. Minister a nemocnica zámer obhajujú nedostatkom lekárov v regióne.

Súčasná Fakulta zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity by sa mala postupne premeniť na plnohodnotnú lekársku fakultu. Rozhodla o tom vláda na výjazdovom rokovaní vlády v obci Kriváň. Zatiaľ nie je jasné, ako sa bude postupovať ani ako dlho to celé bude trvať či koľko to bude stáť.

Premiér tvrdil, že vláda potrebuje zvýšiť počet lekárov a zároveň lepšie rozložiť lekárske vzdelávanie medzi jednotlivé regióny. V súčasnosti sa lekári pripravujú na štyroch fakultách v Bratislave, kde sú dve, v Martine a v Košiciach. Univerzitná nemocnica v Martine je od Banskej Bystrice vzdialená hodinu jazdy autom.

Pozreli sme sa na argumenty oboch strán.

Analytik Múčka: Nová fakulta nezvýši dostupnosť

Potrebuje teda Slovensko ďalšiu lekársku fakultu?

„Navýšenie počtu lekárov bez prijatia opatrení vedúcich k primeranému nárastu počtu sestier nezabezpečí zvýšenie dostupnosti či skvalitnenie zdravotníctva,“ hovorí analytik František Múčka.

Vysvetľuje, že Slovensko už dnes patrí k špičke vyspelých krajín (OECD) v počte vyštudovaných medikov. „Pokiaľ ide o vzdelávacie kapacity, v tomto problém nemáme.“

Pridáva sa aj Asociácia lekárskech fakúlt verejných vysokých škôl. Vlni podľa nich skončilo 675 absolventov. Na 100-tisíc obyvateľov to je 19 absolventov medicíny, európsky priemer je pritom 15,5 absolventa.

„Kým v Európe priemerne jedna fakulta pripadá na 1,8 milióna obyvateľov, na Slovensku jedna fakulta pripadá na 1,35 milióna obyvateľov,“ tvrdí asociácia. Dodáva, že univerzitné a fakultné nemocnice zamestnali v tomto roku len veľmi malú časť absolventov lekárskech fakúlt.

Problém je podľa Múčku aj spôsob, akým s kapacitami fakúlt narábame. Slovenské lekárske fakulty podľa neho za poslednú viac než dekádu začali masovo vzdelávať zahraničných uchádzačov v takzvaných anglických programoch, pričom na väčšine fakúlt dosiahol počet prijatých zahraničných študentov takmer polovicu.

Pri väčšine z nich nie je podľa neho možné očakávať, že ostanú pôsobiť na Slovensku. Ide totiž o študentov z Nemecka, Rakúska, Grécka či zo severných krajín. Zostať na Slovensku podľa neho môže časť študentov z Ukrajiny či z krajín Blízkeho východu.

„Teda za relatívne malý prínos, akým je školné pre fakulty – a teda aj vyučujúcich – od zahraničných študentov, vedenia fakúlt vytlačili domácich študentov,“ tvrdí Múčka.

Viacere krajiny pritom podľa neho pomery zahraničných študentov prísne strážia – do štvrtiny počtu, niektoré dokonca nemajú programy v inom ako domacom jazyku.

Analytik nevidí problém ani v celkovom počte lekárov, ktorý je podľa neho blízko úrovne OECD a postupne narastá. „Za posledných 15 rokov ich počet narástol o približne tisíc. Trend rastu by mohol pokračovať aj po odchode aktuálnych starších ročníkov, hoci so spomalením,“ hovorí.

Pripomína, že množstvo slovenských medikov študuje v Česku a zo strany štátu vidí nulovú iniciatívu, aby sa vrátili.

„Pribúdajú skôr signály, že cesta späť na Slovensko je komplikovaná, absolventi zahraničných škôl – väčšinou s lepším ratingom – často nie sú vítaní a ich možnosti uplatniť sa znižujú. Je to nevyužitý, no rozsahom veľký potenciál. Slovenských medikov je v Česku toľko, že by postačovali na jednu samostatnú fakultu,“ hovorí Múčka.

Dodáva, že vytvorili model posudzujúci dostatok lekárov a sestier, v ktorom zohľadňujú vekové rozloženie a predpoklad jeho vývoja, vývoj kapacít vzdelávania zdravotníckych profesií, dopyt po týchto profesiách vrátane vplyvu demografie, zotrvanie v jednotlivých profesiách, vplyv zvyšovania dôchodkového veku na zotrvanie v profesiách, aktuálne legislatívne nastavenie kompetencií a postupov v zdravotníctve.

Projekcie ukazujú, že starnutie populácie vytvorí v najbližších dvoch desaťročiach citeľne vyššie nároky na počty lekárov či sestier. „V prípade lekárov bude problém podstatne menej citeľný v porovnaní s predpokladmi spred desiatich rokov, a to najmä preto, že medzi rokmi 2013 až 2023 došlo k viditeľnému zvýšeniu zapojenia absolventov medicíny do slovenského zdravotníctva,“ vysvetľuje Múčka.

Výrazne zložitejšiu situáciu vidí u sestier – napriek tomu, že posledné roky je podľa neho vyšší záujem o štúdium na stredných školách či ochota nastúpiť do zdravotníctva a zotrvať v ňom. Spája to najmä so zvyšovaním plátov. Ani to však podľa neho nebude stačiť, lebo tlak na to, koľko sestier bude potrebných, bude vyšší.

„Nedostatok sestier bude mať za následok aj zníženie efektivity práce lekárov. Výrazne začne obmedzovať dostupnosť a kvalitu starostlivosti o približne 10 až 15 rokov,“ hovorí Múčka. Vtedy totiž začnú do dôchodku odchádzať silné ročníky sestier, ktoré majú dnes viac ako 50 rokov, a nebude dostatok mladších sestier, ktoré by tento výpadok nahradil.

Podobne to vidí Miroslav Beblavý, ktorý pôsobí ako vedecký koordinátor Európskej siete expertov na ekonomiu vzdelávania, hosťujúci profesor na Sciences Po a startupista/investor v oblasti digitálneho zdravotníctva.

„Začnime tým, či Slovensko potrebuje ďalšiu lekársku fakultu. Odpoveď je jednoduchá – nepotrebuje,“ napísal pre SME. Existujúce inštitúcie sú podľa neho rozmiestnené rovnomerne a po zvýšení počtu prijímaných študentov počet absolventov postačuje našim budúcim potrebám.

„Nedostatok špecialistov v niektorých lekárskejších profesiách súvisí s úplne inými problémami, najmä s tým, že v minulosti sme ignorovali potrebu systematicky plánovať a manažovať ďalšiu kariérnu cestu mladých medikov tak, aby sa rovnomerne rozdelili podľa potrieb zdravotníctva. Liekom na tento problém sú úplne iné opatrenia ako zvyšovanie počtu lekárskejších fakúlt,“ napísal.

Peniaze, ktoré pôjdu na budovanie novej fakulty, budú podľa neho zároveň chýbať pri posilnení zdravotníckeho vzdelávania v oblasti ošetrovateľstva, kde, naopak, pociťujeme akútny nedostatok.

Fakultná nemocnica v Banskej Bystrici začiatkom júla 2026. Foto N – Šimon Kern

Lekárske fakulty sú najdrahšie. Odkiaľ budú peniaze ?

Asociácia lekárskejších fakúlt na verejných vysokých školách novú lekársku fakultu nevíta. V asociácii sú Univerzita Komenského, ktorá má fakultu v Martine a Bratislave, a **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Členom nie je Slovenská zdravotnícka univerzita (SZU), ktorá je štátna, nie verejná, a patrí priamo pod ministerstvo zdravotníctva.

Asociácia podporuje, aby sa z Fakultnej nemocnice v Banskej Bystrici stala univerzitná, ale to podľa nich neznamená, že má vzniknúť hneď aj lekárska fakulta.

Verejné fakulty v Bratislave, Martine a Košiciach dnes podľa asociácie pripravujú 95 percent absolventov medicíny a SZU len päť percent.

Medicína patrí podľa asociácie k finančne najnáročnejším odborom. „Preto je namiesto otázka: ako budú v budúcnosti zabezpečené financie pre celý systém medicínskeho vzdelávania?“ Dodáva, že lekárske fakulty dlhodobo upozorňujú, že špecializačné štúdium nie je takmer vôbec financované z ministerstva zdravotníctva.

Práve pod to by patrila nová fakulta, teda už druhá. Preto žiadajú, aby sa zabezpečilo adekvátne financovanie už existujúcich fakúlt a aby štát zaistil aj modernizáciu nemocníc a priestorov, kde výučba prebieha, keďže ide o možný dôvod, prečo študenti odchádzajú radšej do zahraničia.

„Lekárske fakulty v Bratislave a v Košiciach stále čakajú na vybudovanie sľubovaných nových univerzitných nemocníc, no aj v optimistickom scenári to nebude skôr ako o osem rokov. V susednej Českej republike pritom v posledných rokoch prebehla rozsiahla modernizácia školských i zdravotníckych priestorov,“ uvádza asociácia.

Vysoké školy v Bratislave a Košiciach upozorňujú, že ako verejné musia mať vyrovnaný rozpočet, aby sa mohli uchádzať o granty či spolupracovať na vedeckých projektoch. „Na základe verejne dostupných informácií Slovenská zdravotnícka univerzita už aj so svojou jednou lekárskou fakultou toto nespĺňa,“ tvrdí asociácia.

Slovensko podľa nej potrebuje dostatok lekárov, „no zároveň musí chrániť kvalitu ich vzdelávania a efektívne využívať obmedzené odborné a personálne kapacity“. Chýba aj odborná diskusia o tom, či je nová fakulta naozaj potrebná.

„Vzhľadom na zložitý akreditačný proces je nereálne, aby prví medici nastúpili už v roku 2027/28 do ešte nedostavanej nemocnice bez garancie predklinickej prípravy,“ uvádza asociácia.

Kritickí sú aj medici. Slovenská asociácia študentov medicíny v stanovisku žiada, aby bola zachovaná kvalita štúdia a personál. „Samotné vytvorenie novej fakulty podľa nás automaticky neznamená zvýšenie kvality medicínskeho vzdelávania ani vyriešenie nedostatku lekárov,“ tvrdia členovia asociácie.

Vybudovanie novej lekárskej fakulty je podľa nich dlhý proces, a keďže nie je jasné, ako by mala nová fakulta vzniknúť, berú to s rezervou. „Za vhodnejšie považujeme prednostne posilňovať personálne, finančné a výučbové kapacity existujúcich lekárskech fakúlt a ich klinických pracovísk.“

Minister: Budeme pokračovať

Minister zdravotníctva kritiku vníma, ale neplánuje ustúpiť od zámeru rozbehnúť novú fakultu, a to aj pre nedostupnosť lekárov v regiónoch. „Cieľ je Univerzitná nemocnica v Banskej Bystrici a cieľ je aj lekárska fakulta, na čom sa teraz pracuje,“ povedal Kamil Šaško. Dodal, že diskutuje aj s dekanom Lekárskej fakulty v Bratislave a budú musieť vyriešiť otázky, ktoré vznikli.

„Banskobystrický kraj a širší región stredného Slovenska čelia výraznej potrebe generacej obmeny lekárov a posilnenia ich dostupnosti. Aj preto považujeme za dôležité hľadať riešenia, ktoré podporia vzdelávanie a následné pôsobenie mladých lekárov priamo v regiónoch,“ tvrdí ministerstvo.

Mladí lekári podľa ministerstva vo veľkej miere zostanú pracovať v regióne, kde študovali a absolvovali klinickú prípravu. Aj preto v zámere zriadiť novú lekársku fakultu budú pokračovať. „Banská Bystrica pritom nezačína od nuly. Rooseveltova nemocnica už dnes zabezpečuje klinickú výučbu medikov a zároveň tam vzniká moderná nemocnica novej generácie.“

Zastúpenie mladých lekárov v Banskobystrickom kraji patrí podľa ministerstva medzi najnižšie na Slovensku.

Na obranu novej fakulty sa postavil aj predseda parlamentného výboru pre zdravotníctvo Vladimír Baláž zo Smeru, ktorý v nemocnici pracuje a je prednostom II. urologickej kliniky.

Na jednej strane sa podľa neho sťažujeme a plačeme, že máme nedostatok lekárov, nedostatok miest na výučbu a že tá je na nízkej úrovni a bez záujmu vyučujúcich. Na druhej strane, ak to chce niekto zmeniť, príde kritika a odsudzovanie.

„Alebo je cieľom politicky presadiť rozšírený názor, že na štátnych lekárskech fakultách sa majú za štátne prostriedky vyučovať len slovenskí medici a so vzdelávaním zahraničných študentov treba prestať? Je to správne riešenie?“ napísal v reakcii na stanovisko verejných vysokých škôl pre ozdravme.sk .

Slovenská zdravotnícka univerzita a Fakultná nemocnica v Banskej Bystrici zámer novej fakulty obhajujú. „Je prirodzenou reakciou na reálne potreby regiónu. Podľa analýzy Svetovej banky je počet lekárov v Banskobystrickom kraji približne o 16 percent nižší než slovenský priemer a viac ako 30 percent ambulantných lekárov v kraji už dosiahlo vek 65 rokov,“ tvrdia.

Bez prípravy novej generácie lekárov sa podľa nich bude dostupnosť starostlivosti zhoršovať. Pripomínajú, že SZU v nemocnici pôsobí už viac ako 20 rokov.

V roku 2025 bolo podľa nich na SZU do ďalšieho vzdelávania zaradených vyše 13-tisíc zdravotníckych pracovníkov. Univerzita uskutočňovala 155 akreditovaných špecializačných a certifikačných programov a vydala vyše 2-tisíc dokladov o odbornej spôsobilosti.

„SZU je tak jedným z najdôležitejších pilierov prípravy lekárov a ďalších zdravotníckych pracovníkov počas celej ich profesionálnej kariéry. Jej význam preto nemožno posudzovať iba podľa podielu absolventov pregraduálneho štúdia všeobecného lekárstva,“ dodáva štátna univerzita.

Rozostavaná nemocnica v Banskej Bystrici z plánu obnovy. Foto N – Šimon Kern

Autor: Veronika Folentová

UPJŠ hostila kongres geografov: Na pôdu univerzity prišli aj vedci z Nového Zélandu

14. 9. 2026, 11:36, Zdroj: kosiceonline.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Daniel

Pella, rektor UPJŠ, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 3 445 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 280 EUR

UPJŠ hostila kongres geografov: Na pôdu univerzity prišli aj vedci z Nového Zélandu

Jedna z troch hlavných plenárnych prednášok bola venovaná premene veľkých obchodných centier a nákupných areálov. Témou bola aj umelá inteligencia v geografickom výskume.

Na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** v Košiciach sa uskutočnil 4. kongres Českej a Slovenskej geografickej spoločnosti s názvom Geografia v meniacom sa svete. Stretnutie trvalo od pondelka (7.9.) do štvrtka (10.9.) a hostilo viac ako 250 geografov. Kongres ponúkol vedeckú diskusiu, nové technológie, vzdelávanie i odborné exkurzie. Okrem domácich vedcov z Česka a Slovenska do metropoly východu prišli aj odborníci z ďalších európskych krajín a Nového Zélandu.

„Súčasný svet sa mení rýchlo a často nečakane. Okolité prostredie ovplyvňuje kvalitu nášho každodenného života vrátane nášho zdravia. Geografia preto určite patrí medzi vedné disciplíny, ktoré nám umožňujú chápať svet v širších súvislostiach,“ uviedol **rektor UPJŠ Daniel Pella**.

Okrem rektora privítal vedcov na pôde **UPJŠ** prezident Slovenskej geografickej spoločnosti Martin Boltžiar a viceprezident Českej geografickej spoločnosti Jiří Preis.

Jedna z troch hlavných plenárnych prednášok bola venovaná premene veľkých obchodných centier a nákupných areálov. Prednášajúcou bola prezidentka Medzinárodnej geografickej únie Nathalie Lemarchand. Prezident Asociácie geografických spoločností v Európe Zoltán Kovács zdôraznil, že mesto nie je možné posudzovať izolovane od jeho zázemia, pretože jeho fungovanie je previazané s bývaním, dochádzkou, dopravou, ekonomikou, využívaním krajiny a každodennými väzbami obyvateľov za administratívnymi hranicami mesta.

Jedna z troch hlavných plenárnych prednášok kongresu bola venovaná premene veľkých obchodných centier a nákupných areálov / **UPJŠ**

Témou bola aj umelá inteligencia v geografickom výskume, ktorú otvoril Jakub Langhammer z Prírodovedeckej fakulty Karlovej univerzity v Prahe počas svojej prednášky. Okrem toho vedci diskutovali aj o využití umelej inteligencie v geologickej predikcii, strojovom učení pri modelovaní povodní alebo o automatizovanom mapovaní vegetácie.

Súčasťou kongresu boli aj príspevky na témy ako GeoAI, diaľkový prieskum Zeme, strojové a hlboké učenie, participatívne mapovanie či modelovanie prírodných rizík. Okrem globálnych procesov sa odborníci zaoberali aj problémami slovenských a českých miest a regiónov. Program obsahoval aj Didaktický deň, ktorý bol venovaný budúcnosti geografického vzdelávania. V rámci toho sa uskutočnila panelová diskusia.

Záver kongresu ponúkol odborné exkurzie v Košiciach a širšom regióne. Vedci sa zamerali na priemyselné dedičstvo, súčasné investície, regionálny rozvoj či samotné pozorovanie krajiny.

Zdroj: TASR

Autor: KOŠICE ONLINE

Kam za kultúrou v Košiciach – program od 15. do 20. septembra

📅 14. 9. 2026, 13:22, Zdroj: eastmag.sk 📄, Autor: **Andrea Bercik**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ, Botanická záhrada UPJŠ**
Dosah: **89 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 44 EUR**

Kam za kultúrou v Košiciach – program od 15. do 20. septembra

14. septembra 2026

48 5 minutes read

Sezóna kultúrnych podujatí sa nám pekne rozbieha. Vyberte si to svoje a užite si príjemné chvíle.

UTOROK 15. september

Finisáž a koncert: Erik Sikora – Kridla motívov sú naplánované na dnes od 17:00 hod. v priestoroch **Botanickej záhrady UPJŠ**. Výstava s názvom Kridla motívov predstavuje divákovi najnovšiu tvorbu multimediálneho umelca Erika Sikoru, ktorý žije a pôsobí v Košiciach. Ide o rozsiahlu sériu akvarelov rôznych rozmerov, vytvorených špeciálne pre túto výstavu v Botanickej záhrade v spolupráci s Východoslovenskou galériou. Najviac akvarelov „vyrastá a popína sa“ v skleníku s motýľmi, na čo odkazuje aj samotný názov.

STREDA 16. september

Divadlo Na Peróne vás pozýva na ďalší zo série koncertov. Tentokrát sa predstaví Zintaer Krupa Urban Hudák Quartet – kvarteto, ktoré spája voľnú improvizáciu, experiment a rôzne hudobné prístupy, a to už dnes od 20:00 hod. v priestoroch Divadla Na Peróne.

ŠTVRTOK 17. september

Divadelná komédia COCO and TINA je vtipnou paródiou na známe klasické detektívne príbehy Agáty Christie. Jedna mŕtvola, jeden detektív a traja podozriví v jednej miestnosti. Počas výsluchu sa divák veľa dozvie o charakteroch postáv, o ich živote a hlavne o ich zamotaných vzťahoch. Vychutnať si ju môžete dnes od 19:00 hod. v Historickej radnici. Účinkujú: Lucia Lapišáková ako Coco, Katka Ivanková ako Tina, Přemek Boublík alebo Andy Kraus ako John a Pavol Plevčík v dvojúlohe inšpektora a Jimmyho.

IV. ročník medzinárodného divadelného festivalu Khetane/Spoločne štartuje už dnes od 9:00 hod. na scéne Jorík. Do nedele vás čaká intenzívny festivalový program plný divadla, hudby, workshopov, diskusií a tvorivých stretnutí. Slávnostné ukončenie festivalu sa uskutoční 27. septembra 2026.

Prihláste sa do newslettera

Každý týždeň tipy na články, pozvánky na akcie a súťaže.

Divadlo Thália vás dnes od 18:30 hod. srdečne pozýva na slávnostné otvorenie novej divadelnej sezóny, počas ktorého vám predstaví pripravované premiéry a plánované podujatia. Zlatým klincom večera bude koncert svetoznámeho komorného orchestra Liszt Ferenc Kamarazenekar. Majstrovské umenie a výnimočný hudobný program zaručujú nezabudnuteľný umelecký zážitok.

PIATOK 18. september

Inšpiratívny festival LIVING CITY už po druhýkrát prináša to najlepšie z realitného trhu, architektúry, dizajnu a technológií pre bývanie. Koná sa dnes a zajtra v Kulturparku.

Dnes bude vo Fashion Point Café na Mlynskej ulici sprístupnená výstava paličkovanej čipky Janky Onuškovskej s názvom Čaro Čipky.

BONDŽORNO FEST 2026, to je tá najlepšia kombinácia hudobných interpretov, ktorý vás budú dnes od 15:00 hod. zabávať v amfiteátri.

Košická talkshow Milana Kolcuna je na programe na Malej scéne Národného divadla Košice aj dnes o 17:00 a 19:30 hod. Hostom bude okrem iných aj obľúbený zabávač Ander z Košíc.

Kapela Eterna, ktorá v roku 2026 oslavuje 10 rokov svojej existencie, si pre vás pri tejto príležitosti pripravila špeciálny koncert ETTERNA – REIMAGINED AFTER 10 YEARS, ktorý sa uskutoční dnes o 18:30 hod. vo Fuge – kultúrnom centre kresťanov v Košiciach.

Karel Plíhal tour 2026 má zastávku aj v Košiciach, a to už dnes o 19:00 hod. v GES Clube.

Marek prichádza do Tabačky Kulturfabrik s release party svojho nového albumu dnes o 19:00 hod., ako špeciálny hosť vystúpi Oldis.

Silné reči v Košiciach potešia milovníkov stand-up žánru. Martin Hatala, Matej Adámy, Michael Szatmary a Matej Makovický vás v Historickej radnici zabavia dnes od 19:00 hod.

TÝŽDEŇ A DOSŤ! je názov komédie, ktorú si dnes od 19:00 hod. môžete vychutnať v Divadle Grand. Hrajú: Anna Magdaléna Hroboňová, Kristián Baran, Roman Poláčik.

SOBOTA 19. september

Adamsovci športovci (na motívy The Addams Family) je názov komickej rozprávky The Adams Family špeciálne upravenej pre dvoch hercov. Nenechajte si ju ujsť dnes o 11:00 hod. na scéne Jorík. Hrajú: František Balog a Lucia Laura Balog.

Pozývame vás na výnimočný rómsky galavečer pod holým nebom, plný hudby, divadla, energie a silných umeleckých zážitkov. Čaká vás večer, kde sa stretne tradícia s moderným umením, temperament s emóciou a komunita s veľkou oslavou kultúry. Začiatok je dnes o 16:00 hod. v Bábkovom divadle.

Gitarista Jimi Cimbala prináša do Košíc svoj koncertný program Rock Elegance – výnimočné spojenie rockovej energie, orchestrálnej noblesy a filmovej atmosféry. Svoje umenie predvedie dnes o 19:00 hod. v Historickej radnici.

NEDEĽA 20. september

Veľký festival maskotov si rozhodne nenechajte ujsť dnes od 10:00 hod. v Areáli Anička. Sprevádzať vás budú postavičky z rozprávok, zvieratká, medzi nimi populárne tváre z rozprávok Walta Disneyho. Nebude chýbať Macko Pu, Káčer Donald, Shrek, Labková patrola a mnoho iných. Deti sa s nimi budú môcť odfotiť a v rámci programu aj zabaviť. Môžu sa tiež zapojiť do pochodu maskotov a spoločného tanca s maskotmi. Súčasťou podujatia bude aj sprievodný program, v ktorom sa predstaví Paci Pac, Ujo Lúbo, sokoliari Horus, Veselka a ďalší. Na deti čakajú rôzne hry a súťaže. Počas podujatia nebudú chýbať nafukovacie atrakcie, sprievodné aktivity ako tvorivé dielne, bublinkový workshop, maľovanie na tvár, mini ZOO a niekoľko prekvapení.

ČECHÁČCI A ČOBOLÁCI (Filip Teller a Pavol Seriš) spoja stand-up a divadlo a pobavia vás dnes od 17:00 hod. v DKC Veritas.

Koncert World Hits & Candles vás vezme na mimoriadnu cestu najväčšími hitmi popovej a filmovej hudby dnes o 19:00 hod. v Dome umenia.

administrator

Vaša e-mailová adresa nebude zverejnená. Vyžadované polia sú označené *

Slovak

Autor: Andrea Bercik

Noc vedy s CVTI SR: Roboty, virtuálny svet, interaktívne exponáty aj Zvedavé debaty špeciál

 14. 9. 2026, 13:46, Zdroj: quark.sk , Autor: Lucia Kralovičová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzitné spolky, organizácie a médiá, Kľúčové slová: XFEL

Dosah: 345 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 89 EUR

Noc vedy s CVTI SR: Roboty, virtuálny svet, interaktívne exponáty aj Zvedavé debaty špeciál

Pridané 14. septembra 2026

Európska noc vedy 2026 sa uskutoční už tradične v posledný piatok v mesiaci, 25. septembra 2026. Jubilejný 20. ročník festivalu prinesie (nielen) v Starej tržnici v Bratislave vedecké zážitky pre všetky vekové kategórie. Na podujatí sa zúčastní aj Centrum vedecko-technických informácií (CVTI) SR, ktoré si pre návštevníkov pripravilo bohatý program plný objavov, špeciálnych exponátov, zábavy a inšpirácie. Záujemcov vtiahne do virtuálnej reality, robotiky či hlavolamov, predstaví im možnosti zapojenia sa do občianskej vedy a preverí ich vedomosti v kvízoch. Súčasťou programu bude aj špeciál Zvedavé debaty – Ženy vo vede v bratislavskom V-klube moderovaný Verou Wisterovou.

Festival už dvadsať rokov prepája vedu a spoločnosť. Je súčasťou celoeurópskej iniciatívy, do ktorej býva zapojených viac ako 25 krajín a 300 európskych miest. Každoročne priláka viac ako 1,5 milióna záujemcov o vedu, výskum či inovácie, malých i veľkých, odbornú i laickú verejnosť.

Témou aktuálneho ročníka je Sila vedy: ako môžeme formovať našu budúcnosť. Program podujatia sa sústreďí na tri oblasti:

informácie, AI a sloboda rozhodovania,

vesmírny výskum a technologické inovácie,

udržateľnosť a zodpovedná budúcnosť.

Dvadsať rokov Európskej noci vedy je dôkazom, že záujem o poznanie a objavovanie nestráca na sile. Do ďalších rokov jej želám najmä množstvo zvedavých návštevníkov a schopnosť naďalej spájať vedu s ľuďmi a inšpirovať nové generácie, uviedol generálny riaditeľ CVTI SR Róbert Gálik.

Súčasťou Európskej noci vedy budú vedecké stánky, interaktívne workshopy, pútavé šou, odborné prednášky, zaujímavé diskusie, experimenty a ďalšie sprievodné aktivity v Bratislave, Košiciach, Banskej Bystrici, Žiline, Poprade a v ďalších festivalových lokalitách. Podrobný program je zverejnený na oficiálnej stránke festivalu <https://www.nocvedy.sk/program/>. Organizátormi sú Slovenská organizácia pre výskumné a vývojové aktivity, Centrum vedecko-technických informácií SR, Slovenská akadémia vied a euBrief.

Virtuálna realita, nové interaktívne minixponáty, robotika

CVTI SR prinesie do Starej tržnice množstvo vedeckých aktivít. Súčasťou stánku budú SmartLaby, v ktorých si návštevníci môžu vyskúšať roboty mBoty či svet virtuálnej reality. K dispozícii budú hlavolamy a kvízy magazínu Quark a portálu VEDA NA DOSAH či reálne ukážky občianskej vedy.

Verejnosti predstavíme, do ktorých projektov občianskej vedy sa môžu sami zapojiť spolu so zástupcami niektorých z nich. K dispozícii budú fyzické ukážky rastlín či hmyzu a možnosť prakticky si vyskúšať aplikácie občianskej vedy, napríklad iNaturalist.

Vedcom poskytneme informácie o ponuke elektronických informačných zdrojov CVTI SR a podpore otvoreného publikovania.

V stánku CVTI SR si návštevníci budú môcť vyskúšať aj zaujímavé vedecké exponáty, ako je Van de Graaffov generátor či hydraulická ruka. Predstavíme im aj naše úspešné popularizačné projekty Zvedavé debaty a Vedecký ambasádor, ktoré približujú vedecké osobnosti a vedu verejnosti aj školám po celom Slovensku, uviedla riaditeľka Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti Štefánia Bartošová.

CVTI v spolupráci s Európskou nocou vedy pripravilo špeciál Zvedavé debaty – Ženy vo vede, ktoré v Národnom osvetovom centre (V-klube) na Námestí SNP v Bratislave o 18.00 h prinesú inšpiratívne rozhovory s vedkýňami ocenenými programom L'Oréal – UNESCO Pre ženy vo vede. Záujemcovia si miesto na podujatí môžu rezervovať už teraz na nasledujúcom odkaze: [Ženy vo vede – ZVEDAVÉ DEBATY – Bratislava \(ENV\) – VEDA NA DOSAH](#). Podujatie je realizované po záštíto Slovenskej komisie pre UNESCO. Návštevníci podujatia môžu priamo na mieste vyhrať dva lístky na obľúbené podujatie Forbes Women's Summit 2026, ktoré sa uskutoční 19. októbra 2026 v Novej budove Slovenského národného divadla v Bratislave.

Nebojte sa veľkej vedy s Aureliom

Zážitkové centrum vedy Aurelium na Bojníckej ulici v Bratislave pripravilo jedinečný program s názvom Nebojme sa veľkej vedy! Je to podujatie určené pre deti aj dospelých, ktorých zaujíma, ako funguje takzvaná veľká veda v medzinárodných výskumných organizáciách, priblížila riaditeľka Aurelia Veronika Kubíčková. Od 18.00 h sa návštevníkom predstavia unikátne vedecké centrá ako European **XFEL** (European X-Ray Free-Electron Laser Facility), ELI (Extreme Light Infrastructure) či EST (European Solar Telescope), po čom bude nasledovať diskusia.

Veľké výskumné organizácie umožňujú vedcom skúmať hmotu a energiu v extrémnych podmienkach či pochopiť, ako funguje náš najvýkonnejší zdroj energie – Slnko. Ich zložitá infraštruktúra však vyžaduje úzku kooperáciu stoviek inžinierov, fyzikov a softvérových špecialistov, ktorí udržiavajú tieto gigantické stroje na hranici súčasných technologických možností. V hľadáčku nášho podujatia bude účasť popredných slovenských vedcov a technikov v excelentných výskumných tímoch, ale aj bežný život vo veľkých výskumných infraštruktúrach. Návštevníci môžu využiť jedinečnú príležitosť porozprávať sa so špičkovými odborníkmi z veľkej vedy.

Pre návštevníkov bude počas Európskej noci vedy Aurelium otvorené od 9.00 do 21.00 h a vstup je bezplatný. Na ploche 2 000 m² objavia fascinujúci svet vedy plný interaktívnych exponátov a pútavých workshopov. Návštevníci si môžu vyskúšať dômyselnú hru tangram, ktorá dáva priestor detskej tvorivosti, fantázii a záujmu o matematiku. Počas festivalu bude pre záujemcov k dispozícii aj workshop s mBotmi.

Na čo sa návštevníci môžu tešiť:

10:00 – TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka (6+)

11:00 – Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo

13:00 – Aurelium šou

13:50 – TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka (10+)

14:10 – Workshop Tangram (6+) alebo Stretnutie s okuliarmi (16+)

15:00 – Aurelium šou

16:00 – Workshop mBot 2: robotika a programovanie (8+)

18:00 – Nebojme sa veľkej vedy! Diskusia s odborníkmi (12+)

20:30 – Záverečná laserová šou

Kompletný program nájdú záujemcovia na webovej stránke ZCV Aurelium: Európska noc vedy 2026: Nebojme sa veľkej vedy! – Zážitkové centrum vedy Aurelium

Levoča: Zem v 3D kine aj Tatry v ľadovej dobe

Interaktívne múzeum v Levoči prinesie počas Európskej noci vedy dvojdnové sprievodné podujatia určené žiakom, študentom aj širokej verejnosti. Dňa 24. septembra 2026 budeme pre mladšiu vekovú kategóriu prostredníctvom 3D sférického kina premietiť pútavý film Zem – Náš domov o neviditeľných väzbách, ktoré spájajú život na planéte. Pre školy a širokú verejnosť sme si na 25. septembra 2026 pripravili zážitkovú besedu s názvom Ako vyzerali Tatry v ľadovej dobe a čo nás čaká pri súčasnej klimatickej kríze, ktorou chceme poukázať na minulosť, prítomnosť a budúcnosť našich veľhôr, doplnila riaditeľka Múzea špeciálneho školstva v Levoči Štefánia Petreková. To, ako udržať Vysoké Tatry v najlepšej kondícii pre ďalšie generácie, ako sa popasovať s klimatickými zmenami, ale aj s ľudským faktorom, priblíži Miroslav Žiak, profesionálny meteorológ, odborník v oblastiach fyzická geografia, geoekológia a geoinformatika, ktorý sa zmenám klímy venuje od stredoškolských rokov. Bližšie informácie sú zverejnené na webovej stránke múzea www.msslevoča.sk.

Autor článku a ilustrácie: CVTI SR

Značky

Autor: Lucia Kralovičová

Ked' sa spoja dve akčné riaditeľky, výsledok na seba nenechá dlho čakať! Zážitkové centrum vedy Aurelium naberá nový kurz

📅 14. 9. 2026, 14:50, Zdroj: vedanadosah.cvtisr.sk , Autor: Zuzana Šulák Hergovitsová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 2 365 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 237 EUR

Ked' sa spoja dve akčné riaditeľky, výsledok na seba nenechá dlho čakať! Zážitkové centrum vedy Aurelium naberá nový kurz

14. septembra 2026

V rozhovore so Štefániou Bartošovou a s Veronikou Kubíčkovou sa dozvieme, aký je nový koncept fungovania Aurelia či aké novinky čakajú návštevníkov Aurelia už túto jeseň.

Sprava: riaditeľka Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti Štefánia Bartošová a riaditeľka Zážitkového centra vedy Aurelium Veronika Kubíčková. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV AureliumFoto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Prečítajte si viac o vedcovi

Zážitkové centrum vedy Aurelium patriace pod Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) je tu pre všetkých, ktorí majú chuť objavovať, skúšať a dozvedieť sa niečo nové. Nezáleží na tom, či je to váš prvý dotyk s vedou alebo si s ňou už dávno tykáte. V Aureliu zažijete vedu hravou a interaktívnou formou bez nudných poučiek či memorovania.

Túto jeseň navyše Aurelium vstupuje do novej etapy. Prichádza s novým programom a so sviežim pohľadom na to, ako vedu približovať verejnosti, a zároveň s ambíciou ponúknuť návštevníkom ešte pestrejší a ucelenejší zážitok. Premena sa dotýka nielen programu, ale aj ďalšieho smerovania bratislavského centra vedy. Aurelium chce osloviť malých aj veľkých návštevníkov a ukázať im, že veda môže byť zvedavá, hravá a predovšetkým zábavná. „Mojou ambíciou je, aby Aurelium nebolo vnímané len ako miesto, ktoré deti navštívia raz so školou, ale ako moderné zážitkové centrum vedy, ktoré má dôvod byť navštevované pravidelne. (...) Chcem, aby bolo Aurelium živým priestorom, ktorý sa neustále mení a v ktorom návštevník pri každej ďalšej návšteve môže objaviť niečo nové,“ hovorí Štefánia Bartošová.

O novom smerovaní a o novinkách, ktoré Aurelium prináša už túto jeseň, sme sa rozprávali so Štefániou Bartošovou, riaditeľkou Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti pri CVTI SR, a s Veronikou Kubíčkovou, riaditeľkou Zážitkového centra vedy Aurelium.

Štefánia Bartošová: V eda nemá vekovú hranicu

Ste iniciátorkou nového smerovania Zážitkového centra vedy Aurelium. Čo vás k tomu viedlo a aká je hlavná myšlienka nového konceptu?

Š. B.: Ked' som začala pred rokom intenzívnejšie pracovať s Aureliom, videla som v ňom obrovský potenciál, ktorý podľa mňa nebol naplno využitý. Aurelium má výborný základ – interaktívne exponáty, atraktívne priestory a predovšetkým schopnosť ukazovať vedu spôsobom, ktorému ľudia rozumejú. Chcela som však, aby sme sa posunuli ešte ďalej.

Preto sme nezačali meniť iba jednotlivé programy, ale postupne celú filozofiu fungovania Aurelia. Mojou ambíciou je, aby Aurelium nebolo vnímané len ako miesto, ktoré deti navštívia raz so školou, ale ako moderné zážitkové centrum vedy, ktoré má dôvod byť navštevované pravidelne.

Vedu si podľa mňa treba zažiť, vidieť v súvislostiach, dotknúť sa jej, experimentovať s ňou a niekedy sa ňou jednoducho nechať ohromiť. Práve na tomto princípe stojí nové smerovanie Aurelia – menej pasívneho prijímania informácií a viac zážitku, interakcie a emócie.

Zároveň chceme oveľa pružnejšie reagovať na to, čo ľudí zaujíma. Prinášať nové formáty, tematické podujatia, vedecké šou, workshopy, diskusie či spolupráce s vedcami a technologickými partnermi. Chcem, aby bolo Aurelium živým priestorom, ktorý sa neustále mení a v ktorom môže návštevník pri každej ďalšej návšteve objaviť niečo nové.

Štefánia Bartošová chce z Aurelia vybudovať moderné science centrum, ktoré bude porovnateľné s kvalitnými centrami v zahraničí. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Jednou z prvých viditeľných zmien je sobotný program v Aureliu pre rodiny a širokú verejnosť. Ako mení táto nová orientácia spôsob, akým chcete s návštevníkmi pracovať a čo im chcete ponúknuť?

Š. B.: Sobotný program na každý mesiac je jedným z najzásadnejších krokov tejto zmeny. Doteraz bolo Aurelium veľmi silno spojené najmä so školskými návštevami. Tie zostávajú mimoriadne dôležité a chceme ich ďalej rozvíjať, ale zároveň sme si povedali, že veda predsa nepatrí iba do vyučovania.

Chceme preto vytvoriť dôvod, aby do Aurelia prišla v sobotu celá rodina a spoločne tu strávil kvalitný voľný čas. Aby rodič nebol iba sprievodom dieťaťa, ktorý čaká, kým sa program skončí, ale aby ho rovnako ako dieťa zaujal experiment, vedecká šou alebo workshop.

Veľmi dôležitá je pre mňa aj pravidelnosť a pestrosť programu. Ak chceme, aby sa k nám ľudia vracali, nestačí im ponúknuť stále rovnaký obsah. Aurelium musí byť živé. Raz môže byť témou fyzika, inokedy vesmír, chémia, robotika, umelá inteligencia alebo nové technológie.

Chceme tak postupne budovať komunitu návštevníkov, pre ktorých bude prirodzené pozrieť si, čo sa túto sobotu deje v Aureliu. To je podľa mňa veľmi dôležitá zmena v našom vzťahu s verejnosťou. Chceme totiž návštevníkom ponúknuť ucelený program, ktorý sa každý mesiac mení a tým im dáva dôvod, aby sa k nám pravidelne vracali.

Aurelium je aj miesto, kde sa stretáva veda s umením. Počas Týždňa vedy a techniky sa v Aureliu uskutoční výstava diel súťaže Veda je umenie. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Aurelium chce teda po novom okrem škôl viac pritiahnúť aj širokú verejnosť. Je práve toto jedným z hlavných cieľov nového smerovania – premeniť Aurelium na miesto, kam ľudia prichádzajú vo voľnom čase za vedou a zážitkami?

Š. B.: Jednoznačne áno. Jednou z mojich hlavných ambícií je dostať vedu viac do bežného života ľudí. Aby návšteva centra vedy bola rovnako prirodzenou možnosťou trávenia voľného času ako návšteva kina, galérie, múzea či iného kultúrneho podujatia.

Aurelium pritom nechceme profilovať iba ako centrum pre deti. Veda nemá vekovú hranicu. Chceme postupne vytvárať program pre rodiny, mladých ľudí, dospelých aj pre ľudí, ktorí možno o sebe vôbec nepovedia, že ich veda zaujíma. Práve tých by sme radi dokázali prekvapiť.

Popularizácia vedy je podľa mňa o tom, aby ľudia lepšie rozumeli svetu, v ktorom žijú, aby boli zvedaví, kladli otázky a dokázali sa orientovať v témach, ktoré čoraz viac ovplyvňujú ich každodenný život.

Ak človek odchádza z Aurelia s pocitom, že toto som nevedel, toto bolo úžasné, sem chcem prísť znova, svoju úlohu sme splnili.

Veda prepája generácie. Dôkazom je aj projekt Vedecká hračka Beaty Puobišovej, na fotografii počas VeDETSKÉHO festivalu v Aureliu. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Kam chcete Aurelium ďalej posunúť? Máte predstavu, ako by malo vyzerať o niekoľko rokov?

Š. B.: Mám pomerne jasnú predstavu. Chcela by som, aby sa Aurelium v priebehu najbližších rokov stalo jedným z najvýraznejších miest popularizácie vedy na Slovensku a moderným science centrom, ktoré bude porovnateľné s kvalitnými centrami v zahraničí.

To znamená postupnú modernizáciu expozície, nové interaktívne prvky, využívanie moderných technológií, ale aj úplne nové programové formáty. Samotná technológia však nestačí. Najdôležitejší je obsah a ľudia, ktorí ho dokážu návštevníkom sprostredkovať.

Chcem tiež, aby bolo Aurelium miestom, kde sa prepája svet verejnosti so svetom vedy, výskumu, univerzít, technologických firiem a inovátorov. Miestom, kde môže dieťa prvýkrát zažiť fascináciu fyzikálnym experimentom, tínedžer objaviť technológiu, ktorá ovplyvní jeho budúce povolanie, a dospelý pochopiť vedeckú tému, s ktorou sa stretáva každý deň.

Ak sa nám podarí dosiahnuť stav, keď si rodičia či mládež pri otázke Čo budeme robiť cez víkend? spontánne povedia: „Podme do Aurelia, pozrime sa, čo tam dnes majú“, budem to považovať za jeden z najväčších úspechov tejto zmeny.

Veda dokáže zaujať aj najmenšie publikum. Princíp zážitku, interakcie a emócie je jedným z pilierov Aurelia. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Pozrite si

Veronika Kubíčková: Jeseň v Aureliu bude „nabombovaná“

Septembrom sa začína nielen škola, ale aj takzvaná vedecká jeseň. S akými novinkami vstupuje do novej sezóny Zážitkové centrum vedy Aurelium a čo nové môžu návštevníci túto jeseň zažiť?

V. K.: Ak by sme mali jeseň v Aureliu opísať jedným slovom, bolo by to slovo „nabombovaná“. Prichádzame s novým denným programom, so zábavnými sobotami a s množstvom noviniek pre malých i veľkých návštevníkov. Tešíť sa môžu na komentované prehliadky exponátov, Aurelium Show s laserovou šou, ukážkami z Teslovho sveta a, samozrejme, aj na možnosť „vyvenčiť“ nášho robotického psa Apolla. Nebudú chýbať ani tvorivé workshopy pre šikovné ruky detí rôznych vekových kategórií a víkendové vedecké

predstavenia plné fyzikálnych a chemických experimentov. Skrátka, jeseň bude v Aureliu patriť zábavnému objavovaniu vedy všetkými zmyslami.

V Aureliu je dotyk s vedou nutnosťou, hovorí riaditeľka Zážitkového centra vedy Aurelium Veronika Kubíčková. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Súčasťou programu sú aj rôzne zaujímavé workshopy, počas ktorých majú deti možnosť doslova si vedu ohmatať. Čo všetko si môžu počas nich vyskúšať a čo je ich cieľom?

V. K.: Pre návštevníkov Aurelia sme pripravili množstvo workshopov, počas ktorých si môžu vedu a techniku doslova chytiť do vlastných rúk. Vyskúšať si môžu logické tangramy, tvorivé vypaľovanie do dreva (pyrografiu), trendovú virtuálnu realitu, programovanie prostredníctvom tanca robotov mBot či výrobu vlastných kľúčeniek na sústruhoch.

Každý workshop rozvíja kreativitu, logické myslenie aj jemnú motoriku a zároveň prináša radosť z vlastnej tvorby. Na chvíľu sa odpútame od každodenného zhonu, ponoríme sa do sveta fantázie, objavovania a tvorivosti. A čo je na tom najlepšie? Návštevníci si okrem nových vedomostí často odnesú aj vlastnoručne vyrobený predmet, ktorý im bude pripomínať zážitok z návštevy Aurelia.

Novinkou sú soboty v Aureliu. Čo ukázali prvé sobotné programy?

V. K.: Soboty v Aureliu vždy patrili rodinám, novinkou je však bohatší a ucelenejší program, ktorý návštevníkom ponúka ešte viac zážitkov. Okrem obľúbených exponátov, komentovaných prehliadok, Aurelium Show a workshopov sme program rozšírili aj o zábavno-edukatívne fyzikálne či chemické predstavenia, ktoré oslovujú takmer všetky vekové kategórie.

Nášim cieľom je ukázať, že veda nie je niečo vzdialené a nedostupné. Je súčasťou nášho každodenného života, tvorí realitu okolo nás a dokáže byť hravá, fascinujúca aj inšpiratívna. Veríme, že práve zážitok je najlepšou cestou, ako prebudiť zvedavosť, rozšíriť obzory a možno v niekom zažať iskru budúceho objaviteľa či vynálezcu.

Zážitky vytvárajú čarovné prepojenie medzi človekom a vedou, ale i medzi človekom a človekom. Spájajú rodiny, upevňujú vzťahy, vytvárajú nové priateľstvá a komunity. A práve to je niečo, čo ma v Aureliu nesmierne baví sledovať a čo mi každý deň pripomína, prečo má naša práca zmysel.

Vedetský festival v máji priniesol veľa radosti aj zábavy. Práve zážitky vytvárajú čarovné prepojenie medzi človekom a vedou, ale i medzi človekom a človekom, hovorí Veronika Kubíčková. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Európska noc vedy v Aureliu pre deti aj dospelých

Koncom septembra nás čaká Európska noc vedy, ktorá tento rok oslávi už 20. ročník. Čím bude jubilejný ročník v Aureliu výnimočný?

V. K.: V rámci sprievodného programu 20. ročníka najväčšieho festivalu vedy na Slovensku návštevníkov v Aureliu čaká celodenný program plný hviezdnych hostí a jedinečnej atmosféry. Vstup je pre všetkých zadarmo a brány centra zostanú otvorené až do 21.00 hod.

Tohtoročný jubilejný ročník Európskej noci vedy sa nesie v duchu motta Sila vedy: ako môžeme formovať našu budúcnosť. Aurelium si pri tejto príležitosti pripravilo program, ktorý spája zábavné vzdelávanie pre najmenších s fascinujúcimi témami svetového výskumu pre dospelých.

Zabudnite na tabule s nápisom: Nedotýkať sa! V Aureliu je dotyk s vedou nutnosťou. Na vlastnej koži si vyskúšate množstvo interaktívnych exponátov.

TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka

Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo

Workshop Tangramu a Workshop mBot 2: robotika a programovanie

Nebojme sa veľkej vedy: diskusia s odborníkmi

Celý deň zakončíme záverečnou laserovou šou.

Pre návštevníkov má Aurelium pripravené množstvo interaktívnych exponátov. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Program je zostavený tak, aby si prišli na svoje deti aj dospelí. Večer bude patriť diskusii so špičkovými vedcami. Kto prijal pozvanie a o čom sa bude diskutovať?

V. K.: Pozvanie na Noc vedy prijali aj významní vedci a odborníci zapojení do prestížnych európskych výskumných infraštruktúr. Medzi hosťami budú Peter Gömöry z Astronomického ústavu SAV, ktorý pôsobí v projekte European Solar Telescope (EST), Imrich Barák z Ústavu molekulárnej biológie SAV a Jozef Uličný z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ktorí sú spojení s projektom European XFEL, ako aj Tibor Teplický z ELI Beamlines v Českej republike, reprezentujúci výskumnú infraštruktúru Extreme Light Infrastructure (ELI).

Večerná diskusia bude patriť takzvanej veľkej vede a veľkému výskumu, ktoré posúvajú hranice ľudského poznania. Mnohým z nás sa takéto projekty môžu zdať vzdialené, zložité alebo dokonca nedosiahnuteľné. Naši hostia však ukážu, že za veľkými objavmi stoja obyčajní ľudia z mäsa a kostí, ktorých na začiatku poháňala predovšetkým zvedavosť.

Budeme sa rozprávať o tom, ako vznikajú významné vedecké objavy, aké otázky si vedci kladú dnes a aké technológie nám pomáhajú lepšie pochopiť vesmír, život či hmotu okolo nás.

A možno si zároveň uvedomíme, že vedci sú stále tými zvedavými chlapcami a dievčatami, ktorí a ktoré sa kedysi pýtali, či sme vo vesmíre sami, ako funguje svet okolo nás alebo ako môžeme robiť veci lepšie. Práve z takýchto otázok totiž často vznikajú tie najväčšie objavy.

Nový prírastok: robotický pes Apollo

Jedným z nových „členov“ Aurelia je aj robotický pes Apollo. Čo všetko dokáže a čo nám môže ukázať o tom, kam sa dnes posúva robotika a umelá inteligencia?

V. K.: Apollo je jedným z najobľúbenejších členov tímu Aurelia. Vie sa pohybovať v náročnom teréne, reagovať na povel a názorne ukazuje, kam sa dnes posúva robotika a umelá inteligencia. Čo všetko ešte dokáže? To najlepšie uvidíte naživo. Do Aurelia preto pozývame všetkých zvedavcov osobne. Apollo si síce nepýta maškrty, ale o pozornosť návštevníkov má vždy postarané.

Robotický pes Apollo priťahuje pozornosť malých aj veľkých. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Týždeň vedy a techniky prinesie aj Vedetský deň

Vedecká jeseň vyvrcholí v novembri Týždňom vedy a techniky. Akú úlohu v ňom bude mať Aurelium a na čo by ste pozvali návštevníkov už teraz?

V. K.: Aurelium a Týždeň vedy a techniky k sebe patria ako nohavice šité na mieru. Každý rok sa snažíme priniesť program, ktorý návštevníkom ukáže vedu zábavne, interaktívne a bez zbytočných bariér. Už teraz môžem prezradiť, že u nás privítame obľúbené Zvedavé debaty aj vedeckého ambasádora Týždňa vedy a techniky.

Ešte pred novembrovým vyvrcholením by som však všetkých srdečne pozvala na VeDETSKÝ deň, ktorý sa uskutoční v sobotu 21. novembra od 9.00 hod. Návštevníkov čaká bohatý program plný experimentov, objavov, zaujímavých vedeckých aktivít a stretnutí s ľuďmi, ktorí vedu tvoria. Je to skvelá príležitosť zažiť vedu na vlastnej koži a stráviť inšpiratívny deň s rodinou či priateľmi.

A keďže počas Týždňa vedy a techniky by bola škoda nechať vedu oddychovať, otvoríme Aurelium aj v nedeľu. Už teraz preto pozývame všetkých zvedavcov, aby si našli čas a prišli sa presvedčiť, že veda vie byť nielen užitočná, ale aj poriadne zábavná.

Týždeň vedy a techniky na Slovensku prinesie aj tento rok verejnosti zaujímavé aktivity. Ilustračný obrázok. Foto: Betty Burianová/CVTI SR

Pozrite si

O súťaži Veda je umenie

Nosná téma tohtoročného Týždňa vedy a techniky je Veda je umenie. Čo podľa vás toto spojenie znamená a ako ho návštevníkom priblížite v Aureliu?

V. K.: Téma Veda je umenie podľa mňa krásne vystihuje to, že za každým objavom stojí nielen poznanie a presnosť, ale i predstavivosť, kreativita a odvaha pozeráť sa na svet inak. Mnohé vedecké objavy vznikli práve preto, že sa niekto odvážil klásť nezvyčajné otázky a hľadať netradičné riešenia. Oboje, teda veda aj umenie, sa totiž začínajú rovnakou otázkou Čo ak?

V Aureliu chceme návštevníkom ukázať, že hranica medzi vedou a umením je často oveľa tenšia, než sa na prvý pohľad zdá. Niekedy nás ohromí krása prírodných javov, inokedy elegancia technických riešení alebo fascinujúce výsledky ľudskej tvorivosti. Návštevníkov preto pozývame, aby túto tému prišli objaviť spolu s nami a našli si vlastnú odpoveď na otázku, kde sa končí umenie a kde sa začína veda. A možno zistia, že sa nikdy úplne neoddelili.

Ak by si mal návštevník z Aurelia odniesť okrem zážitku jediná vec, čo by to podľa vás malo byť?

V. K.: To je krásna otázka a ďakujem za ňu. Myslím si, že ak by si mal návštevník z Aurelia odniesť jednu jediná vec, bola by to zvedavosť. Možno práve vo forme jednoduchej otázky Čo ak?

Práve otázky nás vedú k objavovaniu, novým poznatkom, nápadom a možnostiam. Sú začiatkom ciest, ktoré si v danom okamihu často ani nevieme predstaviť. Niekedy stačí jedna myšlienka, jeden zážitok alebo jedno stretnutie a až o roky neskôr pochopíme, kam nás vlastne nasmerovali.

Steve Jobs raz povedal, že body v našom živote dokážeme spájať až pri pohľade späť, nie dopredu. A myslím si, že práve v tom je ukrytá určitá mágia objavovania. Nikdy nevieme, ktorý zážitok, ktorá otázka či ktorá inšpirácia v nás zanechá stopu a ovplyvní naše budúce rozhodnutia.

Ak si preto návštevník odnesie z Aurelia pocit, že svet okolo neho je o niečo zaujímavejší, než si myslel pred príchodom, a odvahu pýtať sa Čo ak?, budeme to považovať za veľký úspech. Pretože práve zvedavosť je začiatkom každej vedy, každého objavu a možno aj každého životného poslania.

(zh)

SÚVISIACE ČLÁNKY

Autor: Zuzana Šulák Hergovitsová

Keď sa spoja dve akčné riaditeľky, výsledok na seba nenechá dlho čakať! Zážitkové centrum vedy Aurelium naberá nový kurz

 14. 9. 2026, 14:50, Zdroj: vedanadosah.cvtisr.sk , Autor: Zuzana Šulák Hergovitsová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzitné spolky, organizácie a médiá, Kľúčové slová: XFEL

Dosah: 2 365 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 237 EUR

Keď sa spoja dve akčné riaditeľky, výsledok na seba nenechá dlho čakať! Zážitkové centrum vedy Aurelium naberá nový kurz

14. septembra 2026

V rozhovore so Štefániou Bartošovou a s Veronikou Kubičkovou sa dozvieme, aký je nový koncept fungovania Aurelia či aké novinky čakajú návštevníkov Aurelia už túto jeseň.

Sprava: riaditeľka Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti Štefánia Bartošová a riaditeľka Zážitkového centra vedy Aurelium Veronika Kubičková. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV AureliumFoto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Prečítajte si viac o vedcovi

Zážitkové centrum vedy Aurelium patriace pod Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) je tu pre všetkých, ktorí majú chuť objavovať, skúšať a dozvedieť sa niečo nové. Nezáleží na tom, či je to váš prvý dotyk s vedou alebo si s ňou už dávno tykáte. V Aureliu zažijete vedu hravou a interaktívnou formou bez nudných poučiek či memorovania.

Túto jeseň navyše Aurelium vstupuje do novej etapy. Prichádza s novým programom a so sviežim pohľadom na to, ako vedu približovať verejnosti, a zároveň s ambíciou ponúknuť návštevníkom ešte pestrejší a ucelenejší zážitok. Premena sa dotýka nielen programu, ale aj ďalšieho smerovania bratislavského centra vedy. Aurelium chce osloviť malých aj veľkých návštevníkov a ukázať im, že veda môže byť zvedavá, hravá a predovšetkým zábavná. „Mojou ambíciou je, aby Aurelium nebolo vnímané len ako miesto, ktoré deti navštívia raz so školou, ale ako moderné zážitkové centrum vedy, ktoré má dôvod byť navštevované pravidelne. (...) Chcem, aby bolo Aurelium živým priestorom, ktorý sa neustále mení a v ktorom návštevník pri každej ďalšej návšteve môže objaviť niečo nové,“ hovorí Štefánia Bartošová.

O novom smerovaní a o novinkách, ktoré Aurelium prináša už túto jeseň, sme sa rozprávali so Štefániou Bartošovou, riaditeľkou Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti pri CVTI SR, a s Veronikou Kubičkovou, riaditeľkou Zážitkového centra vedy Aurelium.

Štefánia Bartošová: V eda nemá vekovú hranicu

Ste iniciátorkou nového smerovania Zážitkového centra vedy Aurelium. Čo vás k tomu viedlo a aká je hlavná myšlienka nového konceptu?

Š. B.: Keď som začala pred rokom intenzívnejšie pracovať s Aureliom, videla som v ňom obrovský potenciál, ktorý podľa mňa nebol naplno využitý. Aurelium má výborný základ – interaktívne exponáty, atraktívne priestory a predovšetkým schopnosť ukazovať vedu

spôsobom, ktorému ľudia rozumejú. Chcela som však, aby sme sa posunuli ešte ďalej.

Preto sme nezačali meniť iba jednotlivé programy, ale postupne celú filozofiu fungovania Aurelia. Mojou ambíciou je, aby Aurelium nebolo vnímané len ako miesto, ktoré deti navštívia raz so školou, ale ako moderné zážitkové centrum vedy, ktoré má dôvod byť navštevované pravidelne.

Vedu si podľa mňa treba zažiť, vidieť v súvislostiach, dotknúť sa jej, experimentovať s ňou a niekedy sa ňou jednoducho nechať ohromiť. Práve na tomto princípe stojí nové smerovanie Aurelia – menej pasívneho prijímania informácií a viac zážitku, interakcie a emócie.

Zároveň chceme oveľa pružnejšie reagovať na to, čo ľudí zaujíma. Prinášať nové formáty, tematické podujatia, vedecké šou, workshopy, diskusie či spolupráce s vedcami a technologickými partnermi. Chceme, aby bolo Aurelium živým priestorom, ktorý sa neustále mení a v ktorom môže návštevník pri každej ďalšej návšteve objaviť niečo nové.

Štefánia Bartošová chce z Aurelia vybudovať moderné science centrum, ktoré bude porovnateľné s kvalitnými centrami v zahraničí. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Jednou z prvých viditeľných zmien je sobotný program v Aureliu pre rodiny a širokú verejnosť. Ako mení táto nová orientácia spôsob, akým chcete s návštevníkmi pracovať a čo im chcete ponúknuť?

Š. B.: Sobotný program na každý mesiac je jedným z najzásadnejších krokov tejto zmeny. Doteraz bolo Aurelium veľmi silno spojené najmä so školskými návštevami. Tie zostávajú mimoriadne dôležité a chceme ich ďalej rozvíjať, ale zároveň sme si povedali, že veda predsa nepatrí iba do vyučovania.

Chceme preto vytvoriť dôvod, aby do Aurelia prišla v sobotu celá rodina a spoločne tu strávila kvalitný voľný čas. Aby rodič nebol iba sprievodcom dieťaťa, ktorý čaká, kým sa program skončí, ale aby ho rovnako ako dieťa zaujal experiment, vedecká šou alebo workshop.

Veľmi dôležitá je pre mňa aj pravidelnosť a pestrosť programu. Ak chceme, aby sa k nám ľudia vracali, nestačí im ponúknuť stále rovnaký obsah. Aurelium musí byť živé. Raz môže byť témou fyzika, inokedy vesmír, chémia, robotika, umelá inteligencia alebo nové technológie.

Chceme tak postupne budovať komunitu návštevníkov, pre ktorých bude prirodzené pozrieť si, čo sa túto sobotu deje v Aureliu. To je podľa mňa veľmi dôležitá zmena v našom vzťahu s verejnosťou. Chceme totiž návštevníkom ponúknuť ucelený program, ktorý sa každý mesiac mení a tým im dáva dôvod, aby sa k nám pravidelne vracali.

Aurelium je aj miesto, kde sa stretáva veda s umením. Počas Týždňa vedy a techniky sa v Aureliu uskutoční výstava diel súťaže Veda je umenie. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Aurelium chce teda po novom okrem škôl viac pritiahnúť aj širokú verejnosť. Je práve toto jedným z hlavných cieľov nového smerovania – premeniť Aurelium na miesto, kam ľudia prichádzajú vo voľnom čase za vedou a zážitkami?

Š. B.: Jednoznačne áno. Jednou z mojich hlavných ambícií je dostať vedu viac do bežného života ľudí. Aby návšteva centra vedy bola rovnako prirodzenou možnosťou trávenia voľného času ako návšteva kina, galérie, múzea či iného kultúrneho podujatia.

Aurelium pritom nechceme profilovať iba ako centrum pre deti. Veda nemá vekovú hranicu. Chceme postupne vytvárať program pre rodiny, mladých ľudí, dospelých aj pre ľudí, ktorí možno o sebe vôbec nepovedia, že ich veda zaujíma. Práve tých by sme radi dokázali prekvapiť.

Popularizácia vedy je podľa mňa o tom, aby ľudia lepšie rozumeli svetu, v ktorom žijú, aby boli zvedaví, kládli otázky a dokázali sa orientovať v témach, ktoré čoraz viac ovplyvňujú ich každodenný život.

Ak človek odchádza z Aurelia s pocitom toto som nevedel, toto bolo úžasné, sem chcem prísť znova, svoju úlohu sme splnili.

Veda prepája generácie. Dôkazom je aj projekt Vedecká hračka Beaty Puobišovej, na fotografii počas VeDETSKÉHO festivalu v Aureliu. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Kam chcete Aurelium ďalej posunúť? Máte predstavu, ako by malo vyzeráť o niekoľko rokov?

Š. B.: Mám pomerne jasnú predstavu. Chcela by som, aby sa Aurelium v priebehu najbližších rokov stalo jedným z najvýraznejších miest popularizácie vedy na Slovensku a moderným science centrom, ktoré bude porovnateľné s kvalitnými centrami v zahraničí.

To znamená postupnú modernizáciu expozície, nové interaktívne prvky, využívanie moderných technológií, ale aj úplne nové programové formáty. Samotná technológia však nestačí. Najdôležitejší je obsah a ľudia, ktorí ho dokážu návštevníkom sprostredkovať.

Chcem tiež, aby bolo Aurelium miestom, kde sa prepája svet verejnosti so svetom vedy, výskumu, univerzít, technologických firiem a inovátorov. Miestom, kde môže dieťa prvýkrát zažiť fascináciu fyzikálnym experimentom, tínedžer objaviť technológiu, ktorá ovplyvní jeho

budúce povolanie, a dospelý pochopiť vedeckú tému, s ktorou sa stretáva každý deň.

Ak sa nám podarí dosiahnuť stav, keď si rodičia či mládež pri otázke „Čo budeme robiť cez víkend?“ spontánne povedia: „Podme do Aurelia, pozrime sa, čo tam dnes majú“, budem to považovať za jeden z najväčších úspechov tejto zmeny.

Veda dokáže zaujať aj najmenšie publikum. Princíp zážitku, interakcie a emócie je jedným z pilierov Aurelia. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Pozrite si

Veronika Kubíčková: Jeseň v Aureliu bude „nabombovaná“

Septembrom sa začína nielen škola, ale aj takzvaná vedecká jeseň. S akými novinkami vstupuje do novej sezóny Zážitkové centrum vedy Aurelium a čo nové môžu návštevníci túto jeseň zažiť?

V. K.: Ak by sme mali jeseň v Aureliu opísať jedným slovom, bolo by to slovo „nabombovaná“. Prichádzame s novým denným programom, so zábavnými sobotami a s množstvom noviniek pre malých i veľkých návštevníkov. Tešiť sa môžu na komentované prehliadky exponátov, Aurelium Show s laserovou šou, ukážkami z Teslovho sveta a, samozrejme, aj na možnosť „vyvenčiť“ nášho robotického psa Apolla. Nebudú chýbať ani tvorivé workshopy pre šikovné ruky detí rôznych vekových kategórií a víkendové vedecké predstavenia plné fyzikálnych a chemických experimentov. Skrátka, jeseň bude v Aureliu patriť zábavnému objavovaniu vedy všetkými zmyslami.

V Aureliu je dotyk s vedou nutnosťou, hovorí riaditeľka Zážitkového centra vedy Aurelium Veronika Kubíčková. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Súčasťou programu sú aj rôzne zaujímavé workshopy, počas ktorých majú deti možnosť doslova si vedu ohmatať. Čo všetko si môžu počas nich vyskúšať a čo je ich cieľom?

V. K.: Pre návštevníkov Aurelia sme pripravili množstvo workshopov, počas ktorých si môžu vedu a techniku doslova chytiť do vlastných rúk. Vyskúšať si môžu logické tangramy, tvorivé vypaľovanie do dreva (pyrografiou), trendovú virtuálnu realitu, programovanie prostredníctvom tanca robotov mBot či výrobu vlastných kľúčeník na sústruhoch.

Každý workshop rozvíja kreativitu, logické myslenie aj jemnú motoriku a zároveň prináša radosť z vlastnej tvorby. Na chvíľu sa odpútame od každodenného zhonu, ponoríme sa do sveta fantázie, objavovania a tvorivosti. A čo je na tom najlepšie? Návštevníci si okrem nových vedomostí často odnesú aj vlastnoručne vyrobený predmet, ktorý im bude pripomínať zážitok z návštevy Aurelia.

Novinkou sú soboty v Aureliu. Čo ukázali prvé sobotné programy?

V. K.: Soboty v Aureliu vždy patrili rodinám, novinkou je však bohatší a ucelenejší program, ktorý návštevníkom ponúka ešte viac zážitkov. Okrem obľúbených exponátov, komentovaných prehliadok, Aurelium Show a workshopov sme program rozšírili aj o zábavno-edukatívne fyzikálne či chemické predstavenia, ktoré oslovujú takmer všetky vekové kategórie.

Naším cieľom je ukázať, že veda nie je niečo vzdialené a nedostupné. Je súčasťou nášho každodenného života, tvorí realitu okolo nás a dokáže byť hravá, fascinujúca aj inšpiratívna. Veríme, že práve zážitok je najlepšou cestou, ako prebudiť zvedavosť, rozšíriť obzory a možno v niekom zažaf iskru budúceho objaviteľa či vynálezcu.

Zážitky vytvárajú čarovné prepojenie medzi človekom a vedou, ale i medzi človekom a človekom. Spájajú rodiny, upevňujú vzťahy, vytvárajú nové priateľstvá a komunity. A práve to je niečo, čo ma v Aureliu nesmierne baví sledovať a čo mi každý deň pripomína, prečo má naša práca zmysel.

Vedetský festival v máji priniesol veľa radosti aj zábavy. Práve zážitky vytvárajú čarovné prepojenie medzi človekom a vedou, ale i medzi človekom a človekom, hovorí Veronika Kubíčková. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Európska noc vedy v Aureliu pre deti aj dospelých

Koncom septembra nás čaká Európska noc vedy, ktorá tento rok oslávi už 20. ročník. Čím bude jubilejný ročník v Aureliu výnimočný?

V. K.: V rámci sprievodného programu 20. ročníka najväčšieho festivalu vedy na Slovensku návštevníkov v Aureliu čaká celodenný program plný hviezdnych hostí a jedinečnej atmosféry. Vstup je pre všetkých zadarmo a brány centra zostanú otvorené až do 21.00 hod.

Tohtoročný jubilejný ročník Európskej noci vedy sa nesie v duchu motta Sila vedy: ako môžeme formovať našu budúcnosť. Aurelium si pri tejto príležitosti pripravilo program, ktorý spája zábavné vzdelávanie pre najmenších s fascinujúcimi témami svetového výskumu pre dospelých.

Zabudnite na tabule s nápisom: Nedotýkať sa! V Aureliu je dotyk s vedou nutnosťou. Na vlastnej koži si vyskúšate množstvo interaktívnych exponátov.

TOP 10 Aurelia: komentovaná prehliadka

Aurelium šou: laserová šou, Teslov svet, robotický pes Apollo

Workshop Tangramu a Workshop mBot 2: robotika a programovanie

Nebojme sa veľkej vedy: diskusia s odborníkmi

Celý deň zakončíme záverečnou laserovou šou.

Pre návštevníkov má Aurelium pripravené množstvo interaktívnych exponátov. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Program je zostavený tak, aby si prišli na svoje deti aj dospelí. Večer bude patriť diskusii so špičkovými vedcami. Kto prijal pozvanie a o čom sa bude diskutovať?

V. K.: Pozvanie na Noc vedy prijali aj významní vedci a odborníci zapojení do prestížnych európskych výskumných infraštruktúr. Medzi hosťami budú Peter Gömöry z Astronomického ústavu SAV, ktorý pôsobí v projekte European Solar Telescope (EST), Imrich Barák z Ústavu molekulárnej biológie SAV a Jozef Uličný z Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, ktorí sú spojení s projektom European **XFEL**, ako aj Tibor Teplický z ELI Beamlines v Českej republike, reprezentujúci výskumnú infraštruktúru Extreme Light Infrastructure (ELI).

Večerná diskusia bude patriť takzvanej veľkej vede a veľkému výskumu, ktoré posúvajú hranice ľudského poznania. Mnohým z nás sa takéto projekty môžu zdať vzdialené, zložité alebo dokonca nedosiahnuteľné. Naši hostia však ukážu, že za veľkými objavmi stoja obyčajní ľudia z mäsa a kostí, ktorých na začiatku poháňala predovšetkým zvedavosť.

Budeme sa rozprávať o tom, ako vznikajú významné vedecké objavy, aké otázky si vedci kladú dnes a aké technológie nám pomáhajú lepšie pochopiť vesmír, život či hmotu okolo nás.

A možno si zároveň uvedomíme, že vedci sú stále tými zvedavými chlapcami a dievčatami, ktorí a ktoré sa kedysi pýtali, či sme vo vesmíre sami, ako funguje svet okolo nás alebo ako môžeme robiť veci lepšie. Práve z takýchto otázok totiž často vznikajú tie najväčšie objavy.

Nový prírastok: robotický pes Apollo

Jedným z nových „členov“ Aurelia je aj robotický pes Apollo. Čo všetko dokáže a čo nám môže ukázať o tom, kam sa dnes posúva robotika a umelá inteligencia?

V. K.: Apollo je jedným z najobľúbenejších členov tímu Aurelia. Vie sa pohybovať v náročnom teréne, reagovať na povel a názorne ukazuje, kam sa dnes posúva robotika a umelá inteligencia. Čo všetko ešte dokáže? To najlepšie uvidíte naživo. Do Aurelia preto pozývame všetkých zvedavcov osobne. Apollo si síce nepýta maškrty, ale o pozornosť návštevníkov má vždy postarané.

Robotický pes Apollo priťahuje pozornosť malých aj veľkých. Foto: Lenka Adamčáková/ZCV Aurelium

Týždeň vedy a techniky prinesie aj Vedetský deň

Vedecká jeseň vyvrcholí v novembri Týždňom vedy a techniky. Akú úlohu v ňom bude mať Aurelium a na čo by ste pozvali návštevníkov už teraz?

V. K.: Aurelium a Týždeň vedy a techniky k sebe patria ako nohavice šité na mieru. Každý rok sa snažíme priniesť program, ktorý návštevníkom ukáže vedu zábavne, interaktívne a bez zbytočných bariér. Už teraz môžeme prezradiť, že u nás privítame obľúbené Zvedavé debaty aj vedeckého ambasádora Týždňa vedy a techniky.

Ešte pred novembrovým vyvrcholením by som však všetkých srdečne pozvala na VeDETSKÝ deň, ktorý sa uskutoční v sobotu 21. novembra od 9.00 hod. Návštevníkov čaká bohatý program plný experimentov, objavov, zaujímavých vedeckých aktivít a stretnutí s ľuďmi, ktorí vedu tvoria. Je to skvelá príležitosť zažiť vedu na vlastnej koži a stráviť inšpiratívny deň s rodinou či priateľmi.

A keďže počas Týždňa vedy a techniky by bola škoda nechať vedu oddychovať, otvoríme Aurelium aj v nedeľu. Už teraz preto pozývame všetkých zvedavcov, aby si našli čas a prišli sa presvedčiť, že veda vie byť nielen užitočná, ale aj poriadne zábavná.

Týždeň vedy a techniky na Slovensku prinesie aj tento rok verejnosti zaujímavé aktivity. Ilustračný obrázok. Foto: Betty Burianová/CVTI SR

Pozrite si

O súťaži Veda je umenie

Nosná téma tohtoročného Týždňa vedy a techniky je Veda je umenie. Čo podľa vás toto spojenie znamená a ako ho návštevníkom priblížite v Aureliu?

V. K.: Téma Veda je umenie podľa mňa krásne vystihuje to, že za každým objavom stojí nielen poznanie a presnosť, ale i predstavivosť, kreativita a odvaha pozeráť sa na svet inak. Mnohé vedecké objavy vznikli práve preto, že sa niekto odvážil klásť nezvyčajné otázky a hľadať netradičné riešenia. Oboje, teda veda aj umenie, sa totiž začínajú rovnakou otázkou Čo ak?

V Aureliu chceme návštevníkom ukázať, že hranica medzi vedou a umením je často oveľa tenšia, než sa na prvý pohľad zdá. Niekedy nás ohromí krása prírodných javov, inokedy elegancia technických riešení alebo fascinujúce výsledky ľudskej tvorivosti. Návštevníkov preto pozývame, aby túto tému prišli objaviť spolu s nami a našli si vlastnú odpoveď na otázku, kde sa končí umenie a kde sa začína veda. A možno zistia, že sa nikdy úplne neoddelili.

Ak by si mal návštevník z Aurelia odniesť okrem zážitku jedinu vec, čo by to podľa vás malo byť?

V. K.: To je krásna otázka a ďakujem za ňu. Myslím si, že ak by si mal návštevník z Aurelia odniesť jednu jedinu vec, bola by to zvedavosť. Možno práve vo forme jednoduchej otázky Čo ak?

Práve otázky nás vedú k objavovaniu, novým poznatkom, nápadom a možnostiam. Sú začiatkom ciest, ktoré si v danom okamihu často ani nevieme predstaviť. Niekedy stačí jedna myšlienka, jeden zážitok alebo jedno stretnutie a až o roky neskôr pochopíme, kam nás vlastne nasmerovali.

Steve Jobs raz povedal, že body v našom živote dokážeme spájať až pri pohľade späť, nie dopredu. A myslím si, že práve v tom je ukrytá určitá mágia objavovania. Nikdy nevieme, ktorý zážitok, ktorá otázka či ktorá inšpirácia v nás zanechá stopu a ovplyvní naše budúce rozhodnutia.

Ak si preto návštevník odnesie z Aurelia pocit, že svet okolo neho je o niečo zaujímavejší, než si myslel pred príchodom, a odvahu pýtať sa Čo ak?, budeme to považovať za veľký úspech. Pretože práve zvedavosť je začiatkom každej vedy, každého objavu a možno aj každého životného poslania.

(zh)

SÚVISIACE ČLÁNKY

Autor: Zuzana Šulák Hergovitsová

Košice očami mladých objaviteľov z AMAVETu 844 - Legomaster

 14. 9. 2026, 15:24, Zdroj: rimavskasobota.sk , Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 95 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 46 EUR

Košice očami mladých objaviteľov z AMAVETu 844 - Legomaster

Dňa 12. júna 2026 sa 50 detí zúčastnilo poznávacej exkurzie do Košíc, ktorú zorganizovala Asociácia pre mládež, vedu a techniku (AMAVET). Celodenný program priniesol množstvo nových poznatkov, objavov a nezabudnuteľných zážitkov.

Prvou zastávkou bolo Slovenské technické múzeum. Staršie deti navštívili Sieň elektrických výbojov, kde sa pútavou formou oboznámili so životom a dielom významných vynálezcov Thomasa Edisona a Nikolu Teslu. Zaujímavé rozprávanie o tzv. „vojne prúdov“ doplnili atraktívne fyzikálne experimenty, do ktorých sa deti aktívne zapájali a mali možnosť na vlastnej koži pocítiť účinky elektrostatických výbojov.

Piataci sa medzitým vydali na cestu vesmírom v košíckom planetáriu. Počas projekcie spoznávali planéty Slnecnej sústavy, súhvezdia severnej i južnej oblohy a fascinujúce tajomstvá kozmu.

Spoločným bodom programu bola návšteva Vedecko-technického centra, kde si deti prostredníctvom interaktívnych exponátov overovali rôzne fyzikálne, matematické a technické princípy. Hravá forma učenia ich motivovala k skúmaniu a objavovaniu zákonitostí sveta okolo nás.

Ďalšie kroky viedli do Botanickej záhrady **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika**. Počas prehliadky skleníkov obdivovali bohatstvo tropických a subtropických rastlín. Najväčším lákadlom sa stal pavilón s exotickými motýľmi, ktoré voľne poletovali medzi návštevníkmi a vytvorili

jedinečnú atmosféru.

Popoludňajší program pokračoval na Detskej historickej železnici v Čermeli. Deti sa dozvedeli zaujímavosti z histórie železnice, nazreli do priestorov opravy rušňov a následne si vychutnali jazdu vláčikom na trase Čermeľ – Alpinka. Veľkej obľube sa tešili aj dreziny, na ktorých si mohli sami vyskúšať jazdu po koľajniciach.

Exkurzia organizovaná Asociáciou pre mládež, vedu a techniku (AMAVET) bola ukážkou toho, ako možno atraktívnym spôsobom prepájať vzdelávanie so zážitkom. Deti si v praxi rozšírili vedomosti z fyziky, biológie, dejepisu, geografie i techniky a domov si odniesli nielen nové poznatky, ale aj množstvo krásnych spomienok.

Už teraz sa tešíme na ďalšie dobrodružstvá!

Mgr. Jana Husztyová, Mgr. Judita Gverinová, Amavet 844 – Legomaster, RS

Zverejnené 14.9.2026 Vyprší o 13 dní.

Autor: Rimavská Sobota

Ak neovládaš jazyk, si ako bez jazyka! ☑

📅 14. 9. 2026, 20:36, Zdroj: srobarka.sk ☑, Sentiment: **Positívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ, Filozofická fakulta UPJŠ**

Dosah: **378 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 94 EUR**

Ak neovládaš jazyk, si ako bez jazyka!

Žiaci 2. ročníka sa zúčastnili Európskeho dňa jazykov na **Filozofickej fakulte UPJŠ** v Košiciach, ktorý bol pre nich príležitosťou zažiť cudzie jazyky trochu inak — hravo, prakticky a bez klasického školského vyučovania.

Počas podujatia si vyskúšali rôzne jazykové aktivity na viacerých stanovištiach, pričom sa stretli s rôznymi európskymi jazykmi a kultúrami. Čakali na nich úlohy, hry, kvízy a krížovky v angličtine, nemčine, taliančine, maďarčine, ruštine a francúzštine, pri ktorých si mohli overiť svoje jazykové schopnosti, naučiť sa niečo nové a zároveň sa zabaviť.

Európsky deň jazykov, každoročne pripomínaný 26. septembra, nás upozorňuje, že učiť sa cudzí jazyk neznamena iba memorovať slovíčka a gramatické pravidlá. Jazyk je zároveň cestou k iným ľuďom, krajinám a kultúram. Každý nový jazyk nám otvára ďalšie dvere a umožňuje nám pozeráť sa na svet z trochu inej perspektívy.

A možno si naši druháci odniesli aj malé povzbudenie: nebať sa hovoriť cudzím jazykom, skúšať nové veci a objavovať svet prostredníctvom reči.

Pretože každý jazyk, ktorý sa naučíme, je ďalším mostom k okolitému svetu.

Autor: admin